

Zuidsingel 57

Hier woonde
JACOB MANUEL de GROOT
vermoord in Auschwitz
op 31-08-1944
40 jaar oud

Jacob Manuel was een zoon van Israël de Groot die op St. Jorisstraat 7 woonde. Jacob was marktkoopman en trouwde op 17 juni 1925 met Emma Nooitrust. Zij hadden een pleegzoon: Jacob Wallage. Tijdens een onderduikperiode in Spijk werd bij een razzia het hele gezin opgepakt en overgebracht naar Kamp Westerbork. Jacob Manuel werd gedeporteerd naar Auschwitz op 8 februari 1944 en vermoord op 31 augustus 1944.

Zuidsingel 57

Hier woonde
EMMA de GROOT-NOOITRUST
vermoord in Auschwitz
op 11-02-1944
41 jaar oud

Emma was een dochter van Eva Nooitrust-Pool, Vijver 13. Zij was een zuster van Elisabeth de Groot-Nooitrust, Havik 15. Na een verblijf in Kamp Westerbork werden zij en haar man met transportnummer 86 op 8 februari 1944 naar Auschwitz gedeporteerd. Emma werd gelijk doorgestuurd naar de gaskamer. Zij werd vermoord op 11 februari 1944.

Zuidsingel 57

Hier woonde
JACOB WALLAGE
vermoord in Midden-Europa
op 31-07-1944
16 jaar oud

Jacob was een pleegzoon van familie De Groot en hij werd samen met zijn pleegouders naar Kamp Westerbork overgebracht. Vandaar werd hij op 3 maart 1944 naar een werkkamp in Midden-Europa gedeporteerd. Door onder erbarmelijke omstandigheden te moeten werken, is hij daar bezweken op 31 juli 1944.

Sint Jorisstraat 7

Hier woonde
ISRAËL de GROOT
vermoord in Sobibor
op 09-07-1943
65 jaar oud

Israël en zijn vrouw Grietje Hilversum waren de ouders van Jacob Manuel de Groot, Zuidsingel 57, van Nathan de Groot, Breestraat 60-B en van Vrouwtje Blitz-de Groot, Krommestraat 9. Ook waren zij de ouders van Izak de Groot, wonende Havik 15 en getrouwd met Elisabeth Nooitrust. Izak verongelukte op 17 maart 1941 bij een reddingspoging toen een Duits voertuig explodeerde. Israël de Groot was koopman. Hij vertrok uit Amersfoort naar Amsterdam, vanwaar hij op 26 mei 1943 naar Kamp Westerbork werd overgebracht. Op 6 juli 1943 werd hij met transportnummer 70 naar Sobibor gedeporteerd en vermoord op 9 juli 1943.

Sint Jorisstraat 7

**Hier woonde
GRIETJE de GROOT-HILVERSUM
vermoord in Sobibor
op 09-07-1943
62 jaar oud**

Grietje was de echtgenote van Israël de Groot. Samen zijn zij naar Amsterdam vertrokken en woonden Waterlooplein 84 hs. Samen met haar man werd zij naar Kamp Westerbork overgebracht en eveneens op 6 juli 1943 gedeporteerd naar Sobibor. Ook zij werd drie dagen later - op 9 juli 1943 – vermoord.

Breestraat 60b

**Hier woonde
NATHAN de GROOT
vermoord in Sobibor
op 11-06-1943
32 jaar oud**

Nathan was gehuwd met Thea Zuckermann. Hij was een broer van Jacob Manuel, Zuidsingel 57 en Vrouwkje Blitz-de Groot, Krommestraat 9. Nathan was koopman. Op 16 april 1943 werd hij met zijn gezin opgepakt en naar Kamp Vught overgebracht. Vandaar op 8 juni 1943 naar Kamp Westerbork en onmiddellijk met transportnummer 68 gedeporteerd naar Sobibor en vermoord op 11 juni 1943.

Breestraat 60b

**Hier woonde
THEA de GROOT-ZUCKERMANN
vermoord in Sobibor
op 11-06-1943
27 jaar oud**

Thea werd geboren op 10 oktober 1915 in Dresden. Als Jodin mocht zij van de Duitsers geen beroep uitoefenen. Zij hadden een dochter: Grietje. Samen met haar man en dochter werd zij via Kamp Vught en Kamp Westerbork op 8 juni 1943 gedeporteerd naar Sobibor en vermoord op 11 juni 1943.

Breestraat 60b

**Hier woonde
GRIETJE de GROOT
vermoord in Sobibor
op 11-06-1943
6 jaar oud**

Grietje werd geboren op 22 januari 1937 in Amersfoort en samen met haar ouders overgebracht naar Kamp Vught op 16 april 1943. Vanuit Vught werd Grietje met het beruchte kindertransport naar Kamp Westerbork vervoerd en onmiddellijk doorgestuurd richting Sobibor met transportnummer 68. Zowel zij als haar beide ouders werden daar vermoord op 11 juni 1943.

Havik 15

**Hier woonde
ELISABETH de GROOT-NOOITRUST
vermoord in Auschwitz
op 24-09-1943
27 jaar oud**

Elisabeth was al op jonge leeftijd weduwe geworden. Op 17 maart 1941 verloor zij haar man. Zij was een dochter van Eva Nooitrust-Pool, Vijver 13. Na hun dochters Eva en Catharina kregen zij in 1938 nog een dochter - met de naam Emma - maar die overleed op 1-jarige leeftijd en werd begraven op de Joodse begraafplaats aan de Soesterweg. In 1940 kregen zij opnieuw een dochter, die weer Emma werd genoemd. Op 7 september 1943, terwijl zij weer in verwachting was, werd zij met haar drie kinderen opgepakt en naar Kamp Westerbork overgebracht en op 10 september 1943 baarde zij daar een doodgeboren kindje, genaamd Vrouwtje. Niet lang daarna - op 21 september 1943 - werd zij met haar kinderen gedeporteerd naar Auschwitz; transportnummer 78. Zij werd vermoord op 24 september 1943.

Havik 15

**Hier woonde
EVA de GROOT
vermoord in Auschwitz
op 24-09-1943
10 jaar oud**

Eva werd op 21 september 1943, één dag na haar 10e verjaardag, samen met haar moeder en zusjes, gedeporteerd naar Auschwitz, in een goederentrein met transportnummer 78. Een tocht van drie dagen. Bij aankomst werd zij gelijk geselecteerd voor de gaskamers. Zij werd vermoord op 24 september 1943.

Havik 15

**Hier woonde
CATHARINA de GROOT
vermoord in Auschwitz
op 24-09-1943
8 jaar oud**

Catharina werd geboren op 11 december 1934 in Amersfoort. Amper 8 jaar zijnde, werd zij met haar moeder en twee zusjes op 7 september 1943 naar Kamp Westerbork overgebracht, waar haar moeder 3 dagen later een dood kindje baarde, die nog wel een naam krijgt: Vrouwtje. Maar op 21 september 1943 wordt het hele gezin gedeporteerd naar Auschwitz en vermoord op 24 september 1943.

Havik 15

**Hier woonde
EMMA de GROOT
vermoord in Auschwitz
op 24-09-1943
3 jaar oud**

Emma werd geboren op 25 april 1940 in Amersfoort. Drie weken later brak de oorlog uit. Vanaf haar geboorte werd zij geconfronteerd met de doordringende geluiden van vliegtuigen en bommen. Zij ervaart de angst in de ogen van haar moeder en zusjes, wanneer ze worden opgepakt en vervoerd naar Kamp Westerbork om na twee weken in een veewagon te worden gestopt op weg naar Auschwitz. Daar wordt zij samen met haar moeder en zusjes geselecteerd voor de gaskamers en vermoord op 24 september 1943.

Vijver 13

**Hier woonde
EVA NOOITRUST-POOL
vermoord in Auschwitz
op 01-02-1943
68 jaar oud**

Eva werd geboren op 18 januari 1875 in Amsterdam en zij was de weduwe van Isidore Nooitrust. Zij was moeder en grootmoeder van het gezin De Groot, Havik 15. Onder dwang van het naziregime moest zij naar Amsterdam verhuizen en kwam te wonen aan de Nieuwe Heerengracht 173-B hs. Op 19 januari 1943 werd zij overgebracht naar Kamp Westerbork en 10 dagen later, op 29 januari 1943 gedeporteerd naar Auschwitz met transportnummer 47. Zij werd daar vermoord op 1 februari 1943.

Krommestraat 9

**Hier woonde
AÄRON BLITZ
vermoord in Sobibor
op 16-07-1943
31 jaar oud**

Aäron - van beroep kapper - was gehuwd met Vrouwtje de Groot. Zij hadden drie kinderen en ook Lazarus Rosen, die Duitsland was ontvlucht, woonde tijdelijk bij hen in. Ook bij hen sloeg het noodlot toe. Op 3 juli 1943 werden zij naar Kamp Westerbork overgebracht om tien dagen later al op transport te worden gesteld naar Sobibor. Op 16 juli 1943 kwamen zij met transportnummer 71 aan in Sobibor en gelijk vermoord in de gaskamers.

Krommestraat 9

**Hier woonde
VROUWTJE BLITZ - de GROOT
vermoord in Sobibor
op 16-07-1943
28 jaar oud**

Vrouwtje kreeg drie kinderen en zorgde voor de huishouding. Zij was de zus van Nathan de Groot, Breestraat 60-B en van Jacob Manuel de Groot, Zuidsingel 57. Zij werd samen met haar man en drie kinderen opgepakt en naar Kamp Westerbork overgebracht op 3 juli 1943 en al op 13 juli 1943 werden zij op de lijst gezet voor transport naar Sobibor, waar het hele gezin drie dagen later - op 16 juli 1943 - werd vermoord in de gaskamers.

Krommestraat 9

**Hier woonde
HENRIËTTE BLITZ
vermoord in Sobibor
op 16-07-1943
5 jaar oud**

Henriëtte werd geboren op 16 juni 1938 in Amersfoort. Als kind heeft zij de spanning van de bedreiging van de Joodse bevolking moeten ondergaan. Niemand kan vermoeden wat dat in het hart en hoofd van zo'n jong kind zal hebben uitgewerkt. En dan, een paar weken na haar vijfde verjaardag wordt zij overgebracht naar een vreselijk kamp in Westerbork. Op 13 juli 1943 wordt zij met het hele gezin gedeporteerd - met transportnummer 71 - in een veewagon naar Sobibor. Een vreselijke reis van drie dagen. Amper uitgestapt werd zij naar de gaskamers gevoerd en vermoord op 16 juli 1943.

Krommestraat 9

**Hier woonde
ISRAËL BLITZ
vermoord in Sobibor
op 16 juli 1943
3 jaar oud**

Israël werd geboren op 5 mei 1940 in Amersfoort - tijdens de stilte voor de storm van de dreigende oorlog. Vijf dagen later vielen de Duitsers Nederland binnen en begon de ellende. Veel bewoners van Amersfoort moesten worden geëvacueerd naar Noord-Holland vanwege de dreiging van bombardementen op belangrijke spoorwegverbindingen. Als baby gelijk op de vlucht. Dit verhaal kennen we van 2000 jaar geleden in Bethlehem. Met het hele gezin werd hij gedeporteerd naar Sobibor - aan de oostgrens van Polen. De verschrikkelijke reis duurt drie dagen. Hij wordt vermoord in de gaskamers van Sobibor op 16 juli 1943.

Krommestraat 9

**Hier woonde
ABRAHAM BLITZ
vermoord in Sobibor
op 16-07-1943
1 jaar oud**

Abraham werd geboren in Amersfoort op 28 september 1941. Zijn leven werd al in de knop verwoest, zonder zich te kunnen ontplooiën. Hij werd samen met zijn vader en moeder, broertje en zusje opgepakt en meegesleurd naar de verderfelijke kampen Westerbork en Sobibor. Ook hij werd met op 13 juli 1943 met transportnummer 71 naar Sobibor gedeporteerd en vermoord op 16 juli 1943.

Krommestraat 9

**Hier woonde
LAZARUS ROSEN
vermoord in Auschwitz
op 17-09-1943
79 jaar oud**

Lazarus werd op 23 januari 1864 geboren te München-Gladbach. Hij was een van de vele Duitse vluchtelingen die uit angst voor de nazi's in Nederland hun toevlucht hadden gezocht. Een paspoort krijgen was uitgesloten, dus was hij voor zijn huisvesting aangewezen op de Joodse gemeenschap. Zodoende woonde hij enige tijd in bij de familie Blitz. Hij was weduwnaar van Emma Horwitz. Ook Lazarus moest zich in Amsterdam melden en kwam tijdelijk te wonen op Edelweisstraat 134. Op 17 april 1943 werd hij daar opgepakt en overgebracht naar Kamp Westerbork om op 14 september 1943 te worden gedeporteerd naar Auschwitz. Daar werd hij vermoord op 17 september 1943.

Voor deze negentien personen zijn Herdenkingsstenen gelegd op 30 september 2015. Het was de derde serie steenleggingen in Amersfoort. Er zullen in Amersfoort nog meer dan driehonderdtachtig stenen worden geplaatst. De Herdenkingsstenen zijn gedenktekens bij de huizen van inwoners van Amersfoort die in de Tweede Wereldoorlog door de nazi's zijn vermoord. Het zijn zwart granieten stenen van 12 x 12 centimeter waarin de naam, plaats en datum van overlijden en leeftijd van de slachtoffers is gegraveerd.

Bij gedenken gaat het om concrete mensen, die beroofd werden van een plek op aarde. Zij woonden, waar wij nu wonen. De Herdenkingsstenen helpen ons hen te gedenken.

M. van der Giessen, Lid Comité van Aanbeveling

Wilt u het werk van de Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort steunen? Uw donatie is welkom. Wij hebben een culturele ANBI status waardoor uw giften fiscaal aftrekbaar kunnen zijn.

Bankrekening IBAN is:
NL 56 RABO 0134 7789 95
ten name van Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort.

ZOVEEL

Zoveel boeken nooit geschreven
Zoveel vragen nooit gesteld
Zoveel kansen nooit gekregen
Zoveel verhalen nooit verteld

Zoveel doeken nooit beschilderd
Zoveel tafels nooit gedekt
Zoveel talenten nooit verzilverd
Zoveel geheimen nooit ontdekt

Zoveel liederen nooit gezongen
Symfonieën nooit gespeeld
Zoveel glazen nooit geschonken
Zoveel vreugde nooit gedeeld

Zoveel lentes nooit geroken
Zoveel vruchten nooit geplukt
Zoveel takken afgebroken
Van die stamboom afgerukt
Zoveel dromen aan het venster
Van de toekomst weggedrukt
Uit het leven weggerukt...zoveel leegte

Zoveel woorden nooit gesproken
Zoveel liefdes nooit beleefd
Zoveel vuren nooit ontstoken
Zoveel kinderen nooit geweest

Zoveel angst in koude nachten
Zoveel hoop kapot gemaakt
Zoveel teruggaan in gedachten
Zoveel harten nooit geraakt

Zoveel wachten op een wonder
Zoveel ogen afgekeerd
Zoveel waanzin...zoveel leegte
Zoveel lessen...

Tekst en muziek Maarten Peters

Het lied "ZOVEEL" is onderdeel van het thema "Bevroren tranen" de liederen cyclus van Maarten Peters.

Het zijn gezongen verhalen, als kleine monumentjes. Maarten Peters schreef in 1999, een zeer indringende bijdrage aan de grote 4 mei herdenking op Kamp Westerbork. Maarten Peters schrijft en zingt sindsdien elk jaar een nieuw lied voor o.a. die herdenking. Hij heeft deze liederen verzameld onder de titel "Bevroren tranen".

Voor meer informatie zie:
<http://bevorentranen.squarespace.com>